Følg oss på Facebook

http://ohif.no/

Ipraksis nyhetsbrev

Nr 4/22

Lederhylet

Det går mot jul og gården er pyntet med et juletre nede ved heisen, som noen av og til låner og leverer tilbake, litt på en snurr. Stjernen henger på halv tolv og kun treet kjenner til nattens opplevelser.

Når Rosenkrantz gate 7 er fullt utleid og det attpåtil er desember er det et trykk i eiendommen så den knaker i sammenføyningene. Fredagene er som å balansere på en stram fiolinstreng. Alt må virke, og alt benyttes med maksimal intensitet. Mat og drikke skal inn, avfall og flasker skal ut. Noen skal danse og sprette, andre vil sitte til bords. En liten konsert med Dagny. De fleste vil kjøre heis. Alle vil ha luft, passe kald og passe mye. 500 fredagsgjester hos Pincho Nation. Brannalarmen går. Alle ut. Laugsmøter, juleavslutninger og arrangementer sørger for et brus av liv, og vi ser frem til å gå over mål i januar med noe roligere gårdspuls. Samtidig er det med stor glede vi ser at det er «fullt hus» – etter år med pandemi.

En flott markering ble avholdt i Oslo Rådhus under fag- og svennebrevutdelingen 22. november, der det også ble delt ut en svenneprøvemedalje i kjole- og draktsyerfaget. Hele «gullrekka» av oldermenn og formenn satt på første rekke.

Vi ønsker dere alle en riktig god- og fredfylt jul, og et godt nytt år!

Medlemslister og såkornordning

Medlemslistene er nå sendt ut til laugene for en gjennomgang – og det er alltid like spennende å få dem i retur. Såkornordningens midler blir regnet ut fra medlemsmassen, og det er mulig å søke om å få tilbake hele den samlede årskontingenten som innbetales til OHIF x 2,5 – Og dette uten å skyte til eget bidrag (utover å sette midlene i arbeid for fag/laug i tråd med eventuelt innvilget søknad). Et styreutvalg bestående av 3 styremedlemmer i OHIF behandler søknadene.

Et laug som innbetaler f. eks 20.000 kr. kan dermed søke om å få tilbake (20 000 kr x 2,5) = kr 50.000. Søknadsskjema og mere informasjon om ordningen ligger på våre hjemmesider - Fond og stipender | OHIF

Midlene følger antall medlemmer i lauget, og blir utbetalt i det året hvor aktiviteten (som midlene er søkt til) vil finne sted – og etter at medlemskontingenten er betalt inn. Det er satt som et krav at OHIF får profilere aktiviteten som midlene går til på våre sosiale plattformer og i nyhetsbrev. Dette for å kunne videreformidle hva midlene brukes til, og for å inspirere andre laug til å gjøre noe tilsvarende.

Såkornordningen – tett på fag, laug og medlemmene – organisert av medlemmene.

Ut å «shoppe» trær i Aurskog-Høland

En tidlig morgen i oktober møtte administrasjonen i OHIF, styreleder og hans to svenner ved Fetsund bru. Målet var Nordre Mangen gård i Aurskog, der møbelsnekker og styreleder Eliasen skulle plukke ut en saktevokst furu, til dreiing av nye stolper. Det var viktig å finne et tre som hadde vokst sakte og uten å ha fått en gammel gran i hodet i sin ungdom. Slike toppknekk-skader er vanskelige å se på høye trær, og om ikke teaterkikkerten var i bruk, så tror vi den lå i verktøykisten. Det var også viktig at stammen ikke var for vridd. Turen gikk gjennom busk og kratt. Styreleder foran med motorsaga, grunneier, tre svenner og en Gullsmedmester fulgte hakk i hæl. Det var som en konvoi i et saktevokst hav av lyng og furu.

Valget falt til slutt på en ca. 150 år gammel furu, som altså startet sitt liv omtrent samtidig som det ble stabil telegraf-forbindelse mellom Irland og Newfoundland.

Styreleder fyrte opp en sag med et ekstra langt motorsagsverd og dro i gang. Konvoien gikk i rask oppløsning, og søkte ly bak solide grantrær. Styreleder begynte etter hvert å sette kiler i furua, som på sin side etter hvert stod og balanserte på en syltynn «hengsel» midt i stubben - og sin egen vekt. Plutselig runget et brøl på flytende Etne fra gullsmedmesteren; «Pass dere, nå kommer den!» Sagføreren og tømrersvennen løp for livet. Møbelsnekkersvennene kravlet ned bak tjukke røtter, og grunneieren hadde tatt dekning bak låven. Gullsmedmesteren filmet det hele på betryggende avstand, for å kunne avklare ansvarsforholdene til slutt.

Et voldsomt brak gikk gjennom skogen da treet traff bakken. Kvistearbeidet kunne begynne. Vekten av de nederste 3 meterne av stammen ble anslått til å veie ca. 800 kilo. En gammel skogsmaskin løftet den elegant over på en solid Gaupen-tilhenger. Alle gamle flyttetricks kom i bruk for å justere, laste og feste stokker, Det var rullebrett, boks, jekkestokker og løftestokker. Alle hang i med furustokker som velduftende søkktunge ubåter mellom oss. Med unntak av tømmerkloa på skogsmaskinen, som glapp og tok seg en sving forbi panneluggen til styreleder, var en snartur innom varebilens åpne lasterom (uten å bulke den), før den roet seg i lodd og la seg på plass. Det gikk riktig så fint.

Det ble også tid til et kvistbål av furu, og en og annen pølse fikk varmet seg omhyggelig i glørne. Vi takker for turen og syntes det hele var et godt eksempel på materialvalg og kvalitet som sammen med håndverkskompetanse gir løsninger som virker, varer og kan repareres.

I bunn og grunn, det grønne skiftet - i saktevokst praksis.

Ledermøte for laugene

Det var en fin samling med oldermenn, nestoldermenn, ledere, nestledere, formenn og viseformenn OHIF fikk samlet i Håndverkersalen tirsdag 25. oktober - Et initiativ for å dele inspirasjon og erfaringer på tvers av laugene.

Kommunikasjonssjef Hilde Bergh ønsket velkommen før administrerende direktør Eivind Andersen hadde et innlegg om laugshistorien. Mellom dette og gruppearbeid ble det servert pizza, øl og vin. Deltagerne ble etter dette oppdelt i grupper med laugsrelasjoner – dette for at det skulle være lettere å finne fellestrekk. Laugene er som vi opplever også her veldig forskjellige, men det kan være nyttig å erfare hvor ulike de faktisk er – og at denne utfordringen er reel også for OHIF administrasjonen i det politiske påvirkningsarbeidet. Som Andersen pleier å si – det er litt som å bære sprikende staur.

Spørsmålene som ble stilt til de ulike gruppene – med tilhørende svar:

Hva bør være kravet for medlemskap i laug?

• Minimumskrav er svennebrev (noen laug krever Mesterbrev).

•Tilsvarende kompetanse fra utlandet.

• Noen fag som har NOKUT-godkjenning forholder seg til dette.

Hvordan skape et levende laug?

• Tilby medlemmene sosiale sammenkomster med faglig innhold.

• Beholde tradisjoner og etikette rundt møter og sammenkomster.

• Lage tidshjul for møter og arrangementer slik at medlemmene får oversikt og forutsigbarhet.

• Være aktive på hjemmesider, Facebook og Instagram for å profilere fag og aktiviteter.

• Det kom forslag om Oktoberfest i regi av OHIF – Kanskje blir det det i stedet for medlemsmøte neste høst. Hvem vet?

Finnes det «stjerneskudd» i laugene som kan være en ressurs for foreningen?

• Kobber- og Blikkenslagerlauget er veldig fornøyd med Beate Dahl som jobber som avdelingsleder. Det er vi også 😊.

• Rørleggerlauget kunne bidra med mange.

• Kjole- og Draktsyerlauget hadde også flere, men mente de trengte dem selv 😉.

OHIF informert deretter om hvilke verv foreningen har, og hvilke personlige utviklingsmuligheter dette kan gi til medlemmer som kan tenke seg dette. OHIF profilerte til slutt Såkornordningen som vi håper flere vil søke på. Det ble en hyggelig kveld.

Medlemsmøte

10. november inviterte OHIF til årets medlemsmøte i Håndverkersalen. Det er travle tider for alle i november, men det var likevel mange som tok turen denne ettermiddagen.

I forkant av møtet inviterte vi til juletapas fra Realmat slik at alle som kom direkte fra jobben kunne ta middagen hos oss. Til maten ble det servert mineralvann, øl og vin.

Administrerende direktør i OHIF Eivind Andersen åpnet møtet og fortalte litt om hvordan det står til i både bygg og forening. Det er gledelig å kunne fortelle medlemmene at foreningen har sunn drift og at Rosenkrantz gate er fullt utleid.

«Rocke-professoren» Kalle Moene kom noe heseblesende rett fra Dagsnytt 18 hvor han hadde vært deltager, og hadde nok litt utfordringer med å omstille seg på så kort tid – Men han er en mann av mange ord og kom etter hvert inn i sporet og snakket lidenskapelig om bærekraft og kvalitet i vår tid. Håret hans sto rett til værs som det alltid gjør, og nå skjønner vi hvorfor – Den mannen sitter ikke mye stille.

Programmet gikk rett videre til forfatteren Sigurs Aarvik som fortalte om sin nye bok «Min oldefar smeden». Boken handler om livshistorien til oldefaren, og fortellingene er flettet sammen med historiske hendelser og samfunnsforhold i det 19. århundre. Mange forlot bygda og flyttet til byene på den tiden. Som Aarviks oldefar fikk de jobb i industrien og tok del i velstandsøkningen - uten hjelp fra de velstandsordningene vi i dag nyter godt av. Vi fikk tilbakemelding om at det ble litt mye opplesning, og kanskje litt for lite punch-lines under denne fremføringen, men så er det veldig vanskelig å toppe Thor Gotaas som var på medlemsmøtet i fjor. Men – vi tar det til etterretning og satser på nye gode medlemsmøter i fremtiden.

En liten utlodning ble det til slutt i møtet, hvor flere heldige medlemmer fikk et eksemplar av boken «Min oldefar smeden» da de forlot Håndverkeren denne kvelden. Kanskje ligger den under et juletre i år… Eller kanskje den ble lest.

Tusen takk til dere alle, som stiller opp og gjør kvelden hyggelig!

En festdag for oss alle

21. og 22. november var det igjen tid for utdeling av fag- og svennebrev i Oslo Rådhus. Arrangementet som etter pandemien er delt over to dager, har utdeling av bare fagbrev den ene dagen, og fag- og svennebrev den andre. Dette gjør det lettere å få plass til alle gjestene som gjerne vil være til stede.

Utdelingene er nesten identiske i regien, bortsett ifra at det er to hoved-talere og at laugsfanene bare blir satt opp når svennebrevene blir delt ut.

Hoved-talere var rektor ved Kuben videregående skole Kjell Ove Hauge og næringsminister Jan Christian Vestre.

Fagene som fikk svennebrev denne gangen var malerfaget, murerfaget, rørleggerfaget, tømrerfaget, ventilasjons- og blikkenslagerfaget, fotograffaget, frisørfaget, gullsmedfaget, kjole- og draktsyerfaget, kostymesyerfaget, maskør- og parykkmakerfaget, mediegrafikerfaget, møbelsnekkerfaget, skomaker-faget, bakerfaget og konditorfaget.

På første rad sitter våre oldermenn, formenn og ledere sammen med hederstegn-medlemmer som har ytret ønske om at de vil være til stede - og vår faste gjest smeden Einar Jørgensen og hans sønn Øyvind (bildet i midten). Smeden har vært fast gjest i mange år, og på tross at han er over 90 holder han fortsatt stand.

Svenneprøvemedalje i kjole- og draktsyerfaget

Kjole – og draktsyersvenn Vilhelm Almén Stormer kunne med god grunn motta OHIFs svenneprøvemedalje for en særdeles godt utført svenneprøve. I kandidatens begrunnelse sto det blant annet:

Svenneprøven er fullført på en meget god måte. Under utforming av svennestykket viser kandidaten høy grad av nøyaktighet og stor kreativitet. Den er utført med stødig hånd, gode håndverkstekniske teknikker – og med et godt øye for detaljer. Kandidaten overgår nemdens forventning ved valg av materialer av særlig god kvalitet – og ved å velge gjenbruk viser kandidaten til en tidsriktig tankegang og bærekraftig utvikling. Svenneprøven er nydelig utført med eksklusive detaljer som hever designet. Dokumentasjonsdelen fremstår grundig gjennomtenkt, og kandidaten argumenterer godt for egne valg. Antrekket fremstår som elegant og eksklusivt.

I tillegg til medalje mottok Vilhelm et diplom og et stipend på kr. 10.000, - fra Blikkenslagermester Oluf C. Johanssen og hustrus legat.

Hvem er kjole- og draktsyer Vilhelm Almén Stormer?

Det er en sjeldenhet at noen mottar svenneprøvemedalje i kjole- og draktsyerfaget, og da blir vi nysgjerrige på hvem denne flinke svennen er. OHIF spurte derfor Vilhelm noen spørsmål om hvordan det var å motta en svenneprøvemedalje, hvor interessen for faget kommer fra, hva han liker best ved det – og hva han tenker om fremtiden:

Det var veldig stas å motta medaljen*. Jeg visste på forhånd at jeg hadde blitt nominert, men jeg visste ikke at jeg skulle vinne. Det er veldig koselig å se at håndverket mitt blir verdsatt. Det ligger mange timer med hardt arbeid bak for å kunne bestå svenneprøven, så det er fantastisk når det blir satt lys på den måten - spesielt når godt håndverk så ofte blir oversett.*

Min interesse *for håndverk kommer fra moren min. Hun er selv håndverker og har alltid oppfordret til kreativitet, og å ta utdannelse i den retningen. Jeg lærte å sy da jeg var liten, men interessen startet for fullt rundt 14-årsalderen da jeg ble interessert i film og teaterkostymer. Jeg gikk først KDA på Færder videregående før jeg byttet til design og tekstil, også på Færder. Læretida mi var jeg hos Eva Lie Design hvor jeg fortsatt jobber deltid.*

Det jeg syns er best med faget *er å kunne lage noe selv fra bunnen, i god kvalitet. Kvaliteten på godt sydde klær er mye bedre enn hva man får kjøpt i butikken - og det er en mestringsfølelse å sitte med noe i hendene man vet man har laget selv, og som også kommer til å bli godt brukt.*

Designet *til svenneprøven ble utviklet først og fremst med kunden min i tankene. Jeg sydde til moren min, så jeg baserte designet på hennes stil. Temaet på svenneprøven var «20-tallet», så jeg måtte finne en vinkling som stemte med tema, men som også ikke bare ble hengenes i skapet når det var ferdig. Orientalismen sto sterkt på 20-tallet, og min mor ga meg vintage kimonotekstil jeg kunne bruke. Jeg valgte derfor å gå for en fusion mellom den lille svarte, og de geometriske og enkle silhuettene i vestlig mote, og det mer organiske og fargerike fra Øst Asia på 20-tallet.*

Inspirasjon *finner jeg i film og teater, men også fra designere. Jeg er veldig glad i motehus som Alexander McQueen og Mugler på 90-tallet. Begge motehusene bruker en kombinasjon av strukturerte og skreddersydde plagg i kontrast med flytende tekstiler og feminine silhuetter. Denne kontrasten er noe jeg syns er veldig viktig i design. Når det kommer til håndverk og teknikk er jeg nok aller mest inspirert av drakthistorie og folkedrakter.*

På fritiden *liker jeg å drive med alt som er kreativt. Jeg går på Strykejernet kunstskole så mye av fritiden går til prosjekter der. Men jeg like også musikk, teater, historie, politikk og selvfølgelig søm så klart****.***

I fremtiden *kommer jeg nok alltid til å jobbe med noe kreativt, enten det er søm eller illustrasjon eller noe annet. Historiefortelling er viktig for meg, og jeg føler det er noe jeg får uttrykt gjennom klær og kostyme, men det er nærliggende å tenke at jeg kanskje kommer til å bevege meg mot concept art, film eller tegneserier i framtida.*

Vi trenger ikke en glasskule for å se at fremtiden til Vilhelm kommer til å bli både lys, spennende og kreativ. Det er inspirerende å høre hans engasjement for fag og historie. Vi håper å se Vilhelm igjen ved nye anledninger og ønsker han mange gode år i faget.

HUSK! Forslagsfrist til OHIFs ordinære generalforsamling

Vi minner om at forslagsfrist til OHIFs Ordinære generalforsamling den 28.03.2023, som må være skriftlig innbrakt for styret innen 15. februar 2023.

Partering av gris – et kurs for fine fruer

Historien om Oslo Håndverks- og industriforenings Dameforening forteller om en tid da håndverksyrkene hadde høy status, mesterfruene var fine damer og foreningen så det som sin plikt å hjelpe de fattige.

Det var i 1928 at noen av mesterfruene tok initiativ til dannelsen av en egen kvinneforening tilknyttet OHIF. Formålet var å bidra til sosialt arbeid som skulle komme foreningens medlemmer til gode, men etter hvert besto det altoppslukende prosjektet i å finansiere og bygge praktiske og rimelige boliger for pensjonerte håndverkere. Det ble jevnlig arrangert basarer der mat og luksusartikler ble loddet ut. I tiden før overflodssamfunnet var loppemarkedet mindre aktuelt som inntektskilde, og utloddingsgjenstandene bar preg av at damene tilhørte møblerte hjem. Her var sølvtøy og kaffeserviser, mahognimøbler og kniplingsduker. Blant ildsjelene var fru David-Andersen og fru Samson, ektefeller av håndverksmestere som må sies å ha gjort det rimelig bra (Thomas Hylland Eriksen – «Da håndverkernes koner kunne være fine fruer»)

Prinsesse Astrid sammen med lærer Lolly Ræstad på Lolly Ræstad Husholdningsskole, 1955 (Foto: Nordby og Svensson / Scanpix)

I stiftelsesåret ble Lolly Ræstad, eieren av en privat husholdningsskole i Briskebyveien i Oslo, invitert for å holde kurs i matlaging. Hun hadde ett kurs i ulike desserter, og ved juletider tok hun med seg en halv gris som skulle parteres – Dette til stor stemning fra damene.

Morgenbladet skrev om husmødrene som forbereder seg til julen: *«Et langbord med røde lys i to syvarmede kandelabre, midt på bordets hvite klæde en halv gris. Langs siden av bordet en mængde damer, hver bevæpnet med blyant og blok eller notisbok. Paa den indre fjerde langsiden, en høivokset, hvitklædt skikkelse, bevæpnet med forskjærskniv og saks. Det er frøken Lolly Ræstad som holder demonstrasjon overfor en stor og uhyre interessert kreds av husmødre i O.H.I.F.s dameforening».*

Det var ikke bare dameforeningen som fikk glede av Ræstad sine ferdigheter. Også kongelige ble lært opp av den flinke læreren (bilde).

Kvinnene i OHIFs Dameforening var en gjeng med svært driftige damer, og de gjorde mye godt veldedighetsarbeid. I årene 1939 og 1940 var de sterkt preget av krigens herjinger, og det som skjedde i Europa. Møtene startet gjerne med å synge Gud signe vårt dyre fedreland, eller Ja, vi elsker dette landet. Blant annet sendte de ikke mindre enn 3998 strikkede plagg til soldater på nøytralitetsvakt i mellomkrigstiden, etter å ha opprettet et eget kontor i Håndverkeren hvor de delte ut garn og oppskrifter. Ved en utlodning av førstehjelpskurs klarte de å sende 970 kroner til Aftenpostens Finlandsinnsamling og begynte etterpå å samle inn madrasser og puter til en eventuell evakuering av Oslos og Akershus befolkning. Fru Samson som var leder i foreningen oppfordret stadig damene til å «fylle kravene som livet stiller dem, og samle de gode kreftene i arbeidet mot ideelle mål». Et godt råd som vi i dag kan ta med oss inn i julehøytiden når urolige tider igjen er over oss i Europa.

Utdragene er hentet fra boken «Vær god mot de gamle» av Sidsel Meyer – En bok som kan anbefales på det varmeste.

Juletid i skogen

av Eivind Andersen

Snøen la seg tidlig. Fra midten av november ble skogen skyllet hvit, omtrent over natten. Vinteren ble ett år eldre. Den syntes stadig hvitere i barten. Jeg tror vinteren med alderen vil gråne, som en gammel trekkhund. Jeg møtte en sist søndag på Stryken. Den skulle sydover med pulk og drag. Jeg skulle vestover.

Hva kan måle seg med å gå av på Stryken med forventning i lomma og blått under skiene. En knakende vinterkveld med stjernedryss over Skillingen. Kanskje ei jente ved hånden og en mulighet i sikte. Sige inn i den jevne mørke natten. Nyte den søvndyssende stavtakten og vugge tyngden fra ski til ski med lange skyv. Kjenne pusten lugge i nesa og høre knirket fra trinser som borer seg ned i kald snø. Målet er Katnosdammen. Det er dit vi skal. Skogbrynet sluker to små prikker fra den hvite måneopplyste flaten. Vi glir inn i trollskogen. Opp blant kronefuru. Inn mot Gjerdingen.

I disse traktene hadde Banner-Ola sitt liv og virke. Han mistet foten etter et vådeskudd rundt 1860. Skulle lystre storfisk ved Gjerdingen en høstkveld. Det gikk ikke bedre enn at ladningen dro gjennom ene foten. Banner-Ola hinket seg ut av marka gjennom høstnatten. Da legene i Christiania kom med et kunstig tre-ben etter amputasjonen, tok Banner-Ola og slengte det etter overlegen. Kastet var ledsaget av at; «den slags gjorde han bedre sjæl!» Edene som fulgte, var fra hans usedvanlig rike repertoar. Et repertoar som naturlig ga opphav til hans navn.

Banner Ola var ikke ferdig med skogene etter dette. Han spikket seg ben og slo på en hestesko nederst. De første som så hans spor, trodde det var den styggen selv. En hestesko og en menneskefot i ujevnt trav innetter. Senere ble det viden kjent at det bare var Banner Ola. Hans spor vitner i dag om Nordmarkingenes styrke og tæl.

I dette landskap siger vi frem over kul og søkk. Sporet stiger jevnt oppover og unggrana står krumrygget under lass av snø. Det er fristende å gi dem ett dytt med staven. Da rister de byrden av seg, og bukker mange ganger til takk. Det skulle da bare mangle nikker vi, og rusler videre.

Ved Gjerdingen tar vi fatt på den siste klatringen og unner oss en stans under stjernene.

I det sekken går i bakken kjennes det som vi blir en meter høyere. Knærne kiler i kulda. Hjertet pumper varmt blod i kald natt. Vi står ikke lenge, før vi gir oss i kast med den siste etappen. Suser ned bakkene og seiler ut på selve Katnosa i medvind. De siste stavtakene føles som en lek i det hyttetaket titter frem.

Noen minutter senere kommer en tynn røyk opp av skorsteinen. En gryende velstand er tent. To stearinlys kaster et forsiktig skjær ut i vinternatten. Inne er livet lunt. Gleden sitter selv til bords.

Vi ønsker dere alle en riktig god jul og et godt nytt år!